

การศึกษาการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เขตการศึกษา 6

นางวัชรินทร์ ตีทรง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-135-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

116451589

A STUDY OF WORK PERFORMANCE ACCORDING TO REQUIRED
RESPONSIBILITIES FOR TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION,
EDUCATIONAL REGION SIX

Mrs. Watcharin Deesong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment Requirement
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-135-8

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิทยานิพนธ์ ดิตรง : การศึกษาการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 (A STUDY OF
WORK PERFORMANCE ACCORDING TO REQUIRED RESPONSIBILITIES FOR
ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATION REGION SIX)

อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธวัช, 184 หน้า. ISBN 974-632-135-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของครูในด้านวิชาการ
กิจการนักเรียน บุคลากร อาคารสถานที่ ธุรการและการเงิน และความสัมพันธกับชุมชนในโรงเรียนประถม
ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน
ในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 1,042 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์
และแบบสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6
ปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 6 ด้าน เรียง
ลำดับการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่จากด้านที่ปฏิบัติมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน
ด้านความสัมพันธกับชุมชน ด้านธุรการและการเงิน ด้านบุคลากร และด้านอาคารสถานที่ โดยครูปฏิบัติงาน
ด้านวิชาการมากที่สุด โดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 27.5 ชั่วโมง และด้านอาคารสถานที่น้อยที่สุด โดยเฉลี่ยสัปดาห์
ละ 1 ชั่วโมง

2. ด้านวิชาการ ผู้สอนส่วนใหญ่สอนวิชาภาษาไทยมากที่สุด และสอนงานเลือกในกลุ่ม
ประสบการณ์พิเศษน้อยที่สุด กิจกรรมการเรียนการสอน ใช้การบรรยายมากที่สุด และใช้บทเรียนสำเร็จรูป
น้อยที่สุด วัตถุประสงค์โดยการตรวจแบบฝึกหัดนักเรียนมากที่สุด และใช้แบบทดสอบของฝ่ายวัดผลของโรงเรียนน้อยที่สุด

ด้านกิจการนักเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
มากที่สุด และจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมน้อยที่สุด ทำหน้าที่เป็นกรรมการในการประชุมวางแผนการ
จัดกิจกรรมต่าง ๆ มากที่สุด และทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ น้อยที่สุด

ด้านความสัมพันธกับชุมชน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ สร้างความสัมพันธกับชุมชนโดยการเข้าร่วม
กิจกรรมตามประเพณีกับชุมชนมากที่สุด และเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนมาเป็นวิทยากรน้อยที่สุด ใช้วิธี
การพูดคุยกับบุคคลในชุมชนมากที่สุด และใช้หอกระจายข่าวโรงเรียนในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ
โรงเรียนให้ชุมชนทราบน้อยที่สุด

ด้านธุรการและการเงิน มีครูเพียงบางส่วนทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียน

ด้านบุคลากร มีครูเพียงบางส่วนทำหน้าที่เป็นผู้จัดทำทะเบียนประวัตินักเรียน

ด้านอาคารสถานที่ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการอยู่เวรยามรักษาความ
ปลอดภัยของอาคารสถานที่มากที่สุด และเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการบำรุงรักษาอาคารเรียนให้อยู่ในสภาพ
ที่ดี น้อยที่สุด

ภาควิชา ประถมศึกษา

สาขาวิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C440656 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEY WORD: WORK PERFORMANCE / REQUIRED RESPONSIBILITIES / TEACHERS

WATCHARIN DEESONG : A STUDY OF WORK PERFORMANCE ACCORDING TO
REQUIRED RESPONSIBILITIES FOR TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION, EDUCATIONAL REGION SIX. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
SUMLEE THONGTHEW, Ph.D. 184 pp. ISBN 974-632-135-8

The purpose of this research was to study work performance according to required responsibilities of elementary school teachers under the Jurisdiction of the Office of National Primary Education Commission, educational region six, in the following aspects: Academic, Student Affairs, Personnel, School Building and Environment, Secretariate and Accountancy Office, and the Community Relations.

The research findings were as follow :

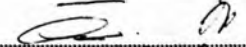
1. The elementary school teachers in the study performed the following tasks, ranged from the most burden to the least burden accordingly, Academic aspect, Student affairs, the Community Relations, Secretariate and Accountancy Office, Personnel, and School Building and Environment.

2. In Academic aspect, most teachers taught Thai subject and the least teachers taught Special Experience areas, In Student Affairs aspect, most teachers provided activities concerning Nation, Religious and King in special occasions at most level and they managed activity for cultural amendment at least level, In the Community Relations aspect, most teachers put together with community in community relations by participating in traditional activities at most level. In Secretariate and Accountancy Office aspect and In Personnel aspect, some teachers performed this task. In School Building and Environment aspect, most teachers had responsibilities as guards for school safety at most level.

ภาควิชา.....ประถมศึกษา.....

สาขาวิชา.....ประถมศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2537.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

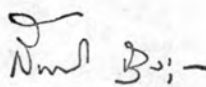
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ เขตการศึกษา 6

โดย นางวัชรินทร์ ดีทรง

ภาควิชา ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว

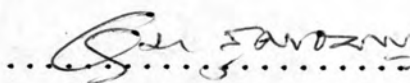
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

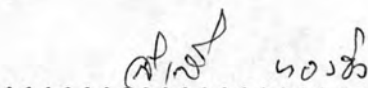
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ อุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

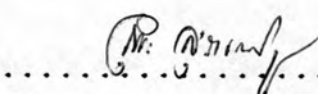
.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุนทรมาน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6" นี้ สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แจงและแนะนำในข้อคิดเห็น แก้ไขข้อบกพร่อง และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุขนชมาน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้ข้อคิดในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน ที่ได้ตรวจแก้ไข ให้ข้อคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คุณครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้ให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ตลอดจนขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัย

ท้ายสุดนี้ ขอระลึกถึงพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ชีวิต ให้กำลังใจ กำลังสติปัญญา ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจและวิริยะ อุตสาหะในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อน พี่ และน้องทุกคน โดยเฉพาะ คุณพันธ์ศักดิ์ สนั่นเสียง ที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำด้วยดีตลอดมา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ประโยชน์ของการวิจัย.....	10
บทที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความหมายและขอบเขตของภาระหน้าที่ของครูประถมศึกษา.....	11
วิวัฒนาการของความหมายและขอบเขตของภาระหน้าที่ของครู ประถมศึกษา.....	29
จรรยาบรรณของครู.....	41
บทบาทและงานวิจัยของครูในยุคโลกาภิวัตน์.....	49
สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของครูประถมศึกษา.....	51
งานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามภาระหน้าที่ของครูประถม ศึกษา.....	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
บทที่ 5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	105
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	105
วิธีดำเนินการวิจัย.....	105
สรุปผลการวิจัย.....	108
การอภิปรายผลการวิจัย.....	116
ข้อเสนอแนะ.....	122
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป.....	123
รายการอ้างอิง.....	124
ภาคผนวก.....	132
ภาคผนวก ก	
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	133
ภาคผนวก ข	
หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	136
ภาคผนวก ค	
รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย.....	146
ภาคผนวก ง	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	164
ประวัติผู้วิจัย.....	184

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามสถานภาพ.....	69
2	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามกลุ่มประสบการณ์ที่สอน.....	72
3	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามสภาพการเตรียมการสอน....	74
4	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามวิธีการสอนของครู.....	77
5	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามวิธีที่ใช้การวัดผลและ ประเมินผล.....	79
6	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามหน้าที่ที่ปฏิบัติในการจัด กิจกรรมพิเศษ.....	80
7	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามบทบาทในการจัดกิจกรรมพิเศษ	81
8	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามเวลาที่ใช้ในการจัด กิจกรรมพิเศษ.....	82
9	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามผลกระทบของการจัดกิจกรรม พิเศษต่อการจัดการเรียนการสอน.....	83
10	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามการปฏิบัติงานบุคคลากร.....	84
11	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามเวลาที่ทำงานด้านบุคคลากร...	85
12	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามผลกระทบของการทำงาน บุคคลากรที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน.....	86
13	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามการปฏิบัติงานด้าน อาคารสถานที่.....	87
14	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านอาคารสถานที่.....	88
15	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามผลกระทบของการปฏิบัติงาน ด้านอาคารสถานที่ต่อการจัดการเรียนการสอน.....	89
16	จำนวนและค่าร้อยละของครู	จำแนกตามการปฏิบัติหน้าที่ด้านธุรการ และการเงิน.....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

<u>ตารางที่</u>	หน้า
17 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามเวลาที่ปฏิบัติงานด้านธุรการ และการเงิน.....	91
18 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามผลกระทบของงานด้านธุรการ และการเงินต่อการจัดการเรียนการสอน.....	93
19 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติงานด้าน ความสัมพันธ์กับชุมชน.....	94
20 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามลักษณะการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์ชุมชน.....	95
21 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน.....	96